

PANEVĖŽIO APYGARDOS TEISMAS**NUTARTIS**
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU2020 m. rugsėjo 24 d.
Panevėžys

Panevėžio apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjas Algirdas Gaputis, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjęs pareiškėjo Aurimo Drižiaus (toliau – ir Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2020 m. liepos 30 d. nutarties,

n u s t a t ė :

1. A. Drižius kreipėsi į prokuratūrą, prašydamas pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 228 straipsnio 1 dalį, 229 straipsnį, 300 straipsnio 1 dalį teisėjų Nidos Vigelienės, Daivos Pranytės-Zaliecekienės, Leonardos Gurevičienės, Virginijos Pakalnytės-Tamošiūnaitės, prokuroro Gedimino Juknos veiksmų baudžiamosiose bylose Nr. 1-1034-576/2013, 1A-312/2012.
2. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroras Romualdas Betingis 2020 m. liepos 13 d. nutarimu (toliau – Prokuroro nutarimas) atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą, motyvuodamas tuo, kad Pareiškėjo nurodomi teiginiai yra neparemti objektyviomis aplinkybėmis.
3. Skundžiama Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2020 m. liepos 30 d. nutartimi pareiškėjo skundas atmetas ir paliktas galioti Prokuroro nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.
4. Pareiškėjas skundu apygardos teismui prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. liepos 30 d. nutartį, pradėti ikiteisminį tyrimą teisėjų N. Vigelienės, D. Pranytės-Zaliecekienės, L. Gurevičienės, V. Pakalnytės-Tamošiūnaitės, prokuroro G. Juknos atžvilgiu, pripažinti A. Drižių nukentėjusiuoju, atnaujinti baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013 ir išteisinti Pareiškėją.
5. Nurodo, kad teisėja N. Vigelienė baudžiamojoje byloje Nr. 1-1034-576/2013 nuteisė Pareiškėją už teisėtą veiklą – žurnalistiką ir straipsnių rašymą, tokiu būdu piktnaudžiaudama tarnyba. Prokuroras G. Jukna, žinodamas, kad spaudos cenzūra yra uždrausta, suklastojo baudžiamąją bylą, todėl taip pat piktnaudžiavo tarnyba. Apeliacine tvarka baudžiamąją bylą nagrinėjusi teisėjų kolegija atsisakė vertinti A. Drižiaus pateikiamus įrodymus, tokiu būdu piktnaudžiaudami tarnyba. Teisėjai, veikdami organizuotoje grupėje, nuteisė Pareiškėją remdamiesi melagingais parodymais bei puikiai žinodami, kad A. Drižius yra nekaltas. Teigia, kad savo skunduose nuosekliai išdėstė visus teisėjų nusikaltimus, tačiau prokuroras R. Betingis yra linkęs juos dengti. Teigia, kad visos pareiškėjo nurodytos aplinkybės yra paremtos konkrečiais duomenimis – teismų sprendimais. Prokuroro nutarime formaliai įvertinta turima medžiaga, tokiu būdu iškraipant ikiteisminio tyrimo tikslus ir ignoruojant įstatymus bei Lietuvos Respublikos Konstituciją. Prašo atnaujinti baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013 dėl

aiškiai netinkamai pritaikyto baudžiamojo įstatymo bei naujai paaiškėjusių aplinkybių – bylą nagrinėjusių teisėjų neteisėto piktnaudžiavo tarnyba, dokumentų klastojimo.

6. Atsiliepimo į skundą per įstatymo nustatytą terminą negauta.
7. *Pareiškėjo A. Drižiaus skundas atmestinas.*
8. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 2 straipsnyje numatyta, kad prokuroras ir ikiteisminio tyrimo įstaigos kiekvienu atveju, kai paaiškėja nusikalstamos veikos požymių, privalo pagal savo kompetenciją imtis visų įstatymų numatytų priemonių, kad per trumpiausią laiką būtų atliktas tyrimas ir atskleista nusikalstama veika. Kita vertus, tiek prieš pradėdant baudžiamąjį procesą, tiek jau vykstančio proceso metu privalu įsitikinti, jog nėra priežasčių, dėl kurių procesas negali būti atliekamas. Sutinkamai su BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, baudžiamasis procesas negali būti pradėdamas, o pradėtas turi būti nutrauktas jeigu nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.
9. Aukštesnės instancijos teismas, įvertinęs Pareiškėjo skundo argumentus, daro išvadą, kad skundžiama nutartis, kuria buvo atmestas A. Drižiaus skundas dėl Prokuroro nutarimo, kuriuo atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, panaikinimo yra teisėta ir pagrįsta, kadangi nagrinėjamu atveju Pareiškėjas, be savo subjektyvios nuomonės, nėra pateikęs ir nurodęs jokių objektyvių duomenų, kurie leistų pagrįstai manyti, jog buvo padaryta veika, turinti kokio nors nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu). A. Drižius kartu su savo skundu aukštesnės instancijos teismui taip pat nepateikė jokių naujų duomenų, kurių nebūtų įvertinęs prokuroras ar ikiteisminio tyrimo teisėjas, ir kurių pagrindu būtų galima naikinti skundžiamus sprendimus kaip nepagrįstus.
10. Iš pateiktos medžiagos bei patikrinus duomenis Teismų informacinėje sistemoje „Liteko“ matyti, kad Vilniaus miesto 1-ojo apylinkės teismo 2009 m. balandžio 10 d. sprendimu (toliau – Sprendimas) Pareiškėjui ir UAB „Laisvas laikraštis“ uždrausta savaitraštyje „Laisvas laikraštis“ publikuoti rašinius, kuriuose Alvydas Sadeckas būtų siejamas su AB „Mažeikių nafta“, šios bendrovės privatizavimu ir Gedimino Kiesaus nužudymu.
11. Už Sprendimo nevykdymą A. Drižius nuteistas Vilniaus miesto 2-ojo apylinkės teismo 2011 m. gruodžio 21 d. nuosprendžiu. Vilniaus apygardos teismo 2012 m. kovo 26 d. nutartimi baudžiamojoje byloje Nr. 1A-312/2012 (bylą nagrinėjo teisėjų kolegija, sudaryta iš teisėjų D. Pranytės-Zalickienės, L. Gurevičienės ir V. Pakalnytės-Tamošiūnaitės) Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 6 d. atmestas ir A. Drižiaus kasacinis skundas.
12. Be to, už Sprendimo nevykdymą A. Drižius nuteistas ir Vilniaus miesto 2-ojo apylinkės teismo 2013 m. spalio 18 d. nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-1034-576/2013 (bylą nagrinėjo teisėja N. Vigelienė). Vilniaus apygardos teismo 2014 m. rugsėjo 29 d. nutartimi Pareiškėjo skundas atmestas, tačiau Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 31 d. nutartimi baudžiamoji byla nutraukta, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.
13. Pareiškėjas siekia, kad valstybinį kaltinimą baudžiamojoje byloje Nr. 1-1034-576/2013 palaikęs prokuroras G. Jukna, baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013 nagrinėjusi teisėja N. Vigelienė bei baudžiamąją bylą Nr. 1A-312/2012 nagrinėjusios teisėjų kolegijos narės teisėjos D. Pranytė-Zalickienė, L. Gurevičienė ir V. Pakalnytė-Tamošiūnaitė būtų patraukti baudžiamajon atsakomybėn už tai, jog veikdami organizuotoje grupėje piktnaudžiavo tarnyba bei klastojo dokumentus.
14. Skundą nagrinėjantis teismas pažymi, kad teismų priimtų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą patikrina aukštesnės instancijos teismai baudžiamojo proceso įstatymo nustatyta – apeliacine ir kasacine – tvarka. Nagrinėjamu atveju Vilniaus apygardos teismo 2012 m. kovo 26 d. nutarties baudžiamojoje byloje Nr. 1A-312/2012, priimtose teisėjų D. Pranytės-Zalickienės, L. Gurevičienės ir V. Pakalnytės-Tamošiūnaitės, teisėtumas ir pagrįstumas buvo tikrintas kasacine tvarka ir Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo šią nutartį esant teisėta ir pagrįsta, jokių apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos padarytų BPK ar kitokio pobūdžio pažeidimų kasacinis teismas nenustatė. Todėl pritarina Prokuroro nutarime išdėstytiems motyvams, kad

vien faktas, jog priimtas procesinis sprendimas – Vilniaus apygardos teismo 2012 m. kovo 26 d. nutartis – netenkina Pareiškėjo arba jis, subjektyviai vertindamas byloje esančius duomenis, laikosi kitokios pozicijos, nereiškia, kad šis procesinis sprendimas yra neteisėtas ar nepagrįstas, juo labiau priimtas padarant baudžiamojo įstatymo uždraustas veikas. Papildomai aukštesnysis teismas pažymi, kad ikiteisminis tyrimas negali būti priemone tikrinti įsiteisėjusio teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą, nes, sutinkamai su BPK 346 straipsnio 1 dalimi, įsiteisėję teismo nuosprendis ir nutartis yra visiems privalomi ir turi būti be prieštaravimų bei netrukdomai vykdomi.

15. Vertinant Pareiškėjo argumentus, susijusius su siekiu patraukti baudžiamojon atsakomybėn Vilniaus miesto 2-ojo apylinkės teismo teisėją N. Vigelienę už jos procesinę veiklą priimant 2013 m. spalio 18 d. apkaltinamąjį nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. 1-1034-576/2013, kuris buvo panaikintas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 31 d. nutartimi, akcentuotina, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnį, teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai; teisėjai ir teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi. Bet koks kitų institucijų ar asmenų kišimasis į teisėjo ar teismo veiklą yra draudžiamas ir užtraukia įstatymo nustatytą atsakomybę. Konstitucinis Teismas 2014 m. kovo 10 d. sprendime yra išaiškinęs, jog teismų savivaldos institucija, turinti įgaliojimus taikyti drausminės atsakomybės priemones, negali nuspręsti taikyti tokias priemones už teisėjui priimant sprendimą padarytas teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas, proceso įstatymų pažeidimus (Konstitucinio Teismo 2014 m. kovo 10 d. sprendimas Nr. KT9-S6/2014 bylos Nr. 16/98 „Dėl Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d. nutarimo nuostatų, susijusių su konstituciniu teisėjo ir teismų nepriklausomumo principu, išaiškinimo“). Taigi, nors šiuo atveju tikrindamas Pareiškėjo apskųsto Vilniaus miesto 2-ojo apylinkės teismo 2013 m. spalio 18 d. nuosprendžio teisėtumą ir pagrįstumą kasacine tvarka Lietuvos Aukščiausiasis Teismas ir panaikino žemesnės instancijos teismų priimtus procesinius sprendimus, taip ištaisydamas žemesnės instancijos teismų padarytas teisės taikymo ar aiškinimo klaidas, tačiau vien už tai, kad šie sprendimai buvo panaikinti, baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013 nagrinėjusi teisėja N. Vigelienė negali būti patraukta net drausminėn atsakomybėn, o juo labiau jai negali būti taikoma A. Drižiaus pageidaujama baudžiamoji atsakomybė.
16. Pareiškėjas baudžiamojon atsakomybėn siekia patraukti ir prokurorą G. Jukną, kuris, kaip matyti iš Teismų informacinės sistemos „Liteko“ duomenų, surašė kaltinamąjį aktą bei palaikė valstybinį kaltinimą nagrinėjant baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013, tačiau toks prašymas yra visiškai neapgrįstas. Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad atlikdamas savo funkcijas prokuroras yra nepriklausomas nuo kitų valstybės valdžios institucijų, pareigūnų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų ir kitų asmenų ir klauso tik Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų. Ši teisės norma yra skirta apsaugoti savo profesines pareigas atliekantį prokurorą nuo bent kokio išorinio poveikio, o taip pat – ir nuo sankcijų taikymo už atliekamas profesines funkcijas. Šiuo atveju prokuroro G. Juknos veikla surašant kaltinamąjį aktą ir palaikant valstybinį kaltinimą teisme buvo vykdoma atliekant įstatymu jam pavestas funkcijas, o aplinkybė, kad prokuroro palaikomas kaltinimas nepasitvirtino, nėra pagrindas konstatuoti, jog prokuroras padarė kokį nors įstatymo, juo labiau užtraukiantį baudžiamąją atsakomybę, pažeidimą.
17. Baudžiamasis procesas negali būti pradėtas remiantis tik spėjimais ar prielaidoms. Skundą nagrinėjančio teismo vertinimu, Pareiškėjas savo skundo argumentus dėl teisėjų ir prokuroro padarytų neva nusikalstamų veikų grindžia išimtinai savo subjektyvia nuomone, nenurodydamas jokių konkrečių faktinių aplinkybių, galinčių nulemti baudžiamojo proceso pradėjimą. Todėl pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Pareiškėjo skundą nėra jokio teisinio pagrindo. Nors skunde apygardos teismui A. Drižius teigia, kad skundą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo tinkamai pagrindė faktiniais duomenimis, kuriuos prokuroras R. Betingis ignoravo, tačiau Pareiškėjo nurodyti konkretūs paminėtų pareigūnų priimti procesiniai sprendimai savaime nereiškia, kad buvo padaryta kokia nors nusikalstama veika. Jokių objektyvių duomenų, iš kurių matytųsi, kad Pareiškėjo nurodomi teisėjai ir prokuroras, vykdydami savo

- profesines funkcijas, piktnaudžiavo tarnyba, neatliko ar netinkamai atliko jiems pavestas pareigas, klastojo dokumentus. Pareiškėjas nėra pateikęs, todėl naikinti skundžiamą nutartį, kuria paliktas galioti Prokuroro nutarimas, skunde nurodytais argumentais nėra jokio pagrindo.
18. Pareiškėjas skundu taip pat reikalauja atnaujinti baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013 dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių ir aiškiai netinkamo baudžiamojo įstatymo pritaikymo bei jį išteisinti. Pareiškėjui išaiškintina, kad sutinkamai su BPK 455 straipsnio nuostatomis, kasacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs baudžiamąją bylą, priima tik nutartis. Šio straipsnio 2 punkte nurodyta, kad kasacinis teismas, nustatęs, kad, kaip nagrinėjamu atveju, apkaltinamasis nuosprendis nepagrįstas, priima nutartį panaikinti nuosprendį bei paskesnes teismų nutartis ir bylą nutraukti, t. y. šis teismas negali priimti išteisinamojo nuosprendžio, ko skundu prašo Pareiškėjas. Sutinkamai su BPK 303 straipsnio 5 dalies 1 punktu, bei 329 straipsnio 1 punktu tik pirmos ir apeliacinės instancijos teismai priima išteisinamąjį nuosprendį, jeigu nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių. Nagrinėjamoje situacijoje Vilniaus miesto 2-ojo apylinkės teismo 2013 m. spalio 18 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-1034-576/2013 bei paskesnis apeliacinės instancijos teismo priimtas procesinis sprendimas yra panaikinti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 31 d. nutartimi ir baudžiamoji byla A. Drižiui nutraukta, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių. Taigi, vadovaujantis prieš tai aptartu teisiniu reglamentavimu, A. Drižiaus atžvilgiu priimta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis bylą nutraukti, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių, savo teisinėmis pasekmėmis yra tapati išteisinamajam nuosprendžiui, todėl A. Drižiaus prašymas atnaujinti baudžiamąją bylą Nr. 1-1034-576/2013 bei jį dar karta išteisinti yra visiškai nepagrįstas.
- Teismas, vadovaudamasis BPK 442 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

nutaria:

pareiškėjo Aurimo Drižiaus skunda atmesti.
Nutartis neskundžiama.

Teisėjas

Algirdas Gaputis

Kopija tikra

Teismo raštinės skyriaus darbuotoja

Ligita Trofimovaitė
Ligita Trofimovaitė

20 20-09-24

2505119